

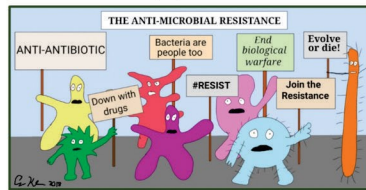
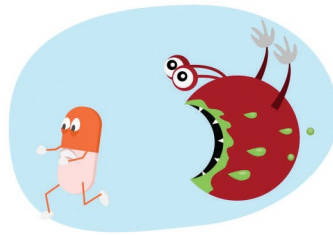
השפעת בידוד מגע של בני 75 ומעלה המאושפדים במחלקות פנימיות על קרובי משפחותיהם והשלכות אפשריות למדיניות בריאות

סבטלנה סרטקוב^{2,1}, אסתר-לי מרקוס³, אפרת אדלר²

¹המרכז הרפואי קפלן, רחובות, ²בית הספר לסייעוד על שם הנרייטה סאלד, האוניברסיטה העברית והדסה, ירושלים, ³המרכז הרפואי הרצוג, הפקולטה לרפואה, האוניברסיטה העברית, ירושלים

רקע

- העלייה בעמידות חיידקים לאנטיביוטיקה היא אתגר למערכת בריאות.
- בקרב קשישים מאושפדים שכיחה נשאות של חיידקים עמידים לאנטיביוטיקה, ובסוגים מסוימים היא מחייבת בידוד מגע.
- במקצת המחקרים שבהם נבדקה השפעת האשפוז בבידוד מגע על המטופלים, דווח על רמות גבוהות יותר של בדידות, של חרדה של דיכאון ושל כעס בקרב מאושפדים שבבידוד בהשוואה לכאלה שאינם בבידוד.
- במקצת מהמחקרים נמצא דווח שהמספר והמשך של המגעים של אנשי הצוות הרפואי עם המטופלים היה נמוך יותר בקרב מטופלים שבבידוד מגע.
- במקצת מהמחקרים נמצא ששביעות הרצון מהטיפול בקרב מטופלים שבבידוד הייתה נמוכה יותר מזו של מטופלים שאינם בבידוד.
- במחקר איכותני אחד נמצא שלתפיסתם של מטופלים בבידוד, עצם הזיהום בחיידק עמיד גורם שמחלתם היא חמורה יותר.
- השפעת הבידוד על בני משפחה כמעט לא נבדקה.
- במחקר בקרב קרובי משפחה של ילדים נשאי MRSA, מקצתם לא היו מודעים לנשאות, ואלו שידעו דיווחו על דאגות באשר למצב יקירם ולהעברת הזיהום או דיווחו על חוויה של סטיגמה.
- במחקר איכותני אחד נמצא שהמטופלים דיווחו על תחושת בדידות, וקרוביהם ביטאו אי-ודאות, חשש מהעברת הזיהום, ומצוקה רגשית.
- קרובי משפחה שלא קיבלו מידע מספיק על המשמעות ועל הסיבה לבידוד, מיעוט יותר לבקר את קרוביהם מחשש להדבקה.

מטרת המחקר

- לבדוק את רמת הדחק ותפיסת חומרת המחלה בקרב קרובי משפחה של מטופלים קשישים שבבידוד מגע לעומת אלו שאינם בבידוד.

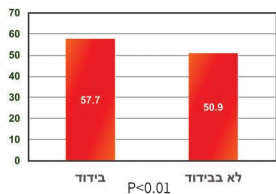
שיטות

- נכללו 100 קרובי משפחה של 100 בני 75+ המאושפדים באגף הפנימי במרכז הרפואי קפלן: 50 בבידוד ו-50 לא בבידוד.
- שאלון סוציו-דמוגרפי לקרב המשפחה כולל על תכיפות הביקורים.
- המחקר בוצע בשנת 2019 לפני מגפת הקורונה.
- רמת הדחק בקרב הקרובים הוערכה באמצעות סולם Perceived Stress Scale - PSS-10, סולם ובו 10 פריטים הבודק בסולם ליקרט מ-0-4 תחושות שונות הקשורות לדחק, טווח ניקוד מ-0-40.
- תפיסת קרוב המשפחה את חומרת המחלה הוערכה באמצעות שאלון Brief Illness Perception Questionnaire - B-IPQ.
- סולם בן 8 פריטים הבודק בסולם ליקרט מ-0-10 את תפיסת חומרת המחלה, טווח ניקוד 0-80.

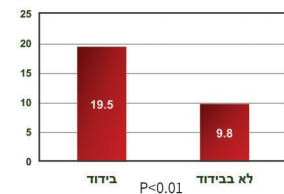
השוואה בין קרובי משפחה של מטופלים בבידוד לקרובים של מטופלים לא בבידוד

P	לא בבידוד	בידוד	מגדר	מגדר
0.6	70%/30%	74%/26%	גבר/אישה	מגדר
0.4	30%/70%	38%/62%	נשוי/לא נשוי	מצב משפחתי
0.2	18%/82%	30%/70%	ילדים/בני זוג - אחאים	קרבה למטופל
<0.01	57.4 ± 10.4	63.2 ± 8.5		גיל ממוצע

תפיסת חומרת המחלה של קרובי המשפחה של מטופלים בבידוד בהשוואה לקרובי מטופלים שאינם בבידוד

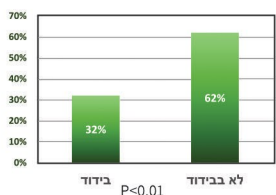
רמת הדחק בקרב קרובי המשפחה של מטופלים בבידוד בהשוואה לקרובי מטופלים שאינם בבידוד

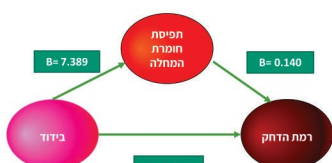
המתאם בין תפיסת קרובי המשפחה את חומרת המחלה של המטופל לבין רמת הדחק שלהם

- ככל שקרובי המשפחה תפסו את מחלת המטופל כחמורה יותר, כך הייתה רמת הדחק שלהם גבוהה יותר ($r=0.424$, $P<0.01$).
- קשר זה נמצא בקרב המטופלים בבידוד ($r=0.308$, $P<0.01$) אך לא בקרב החולים שלא בבידוד.

שיעור קרובי המשפחה שביקרו את בני משפחתם המאושפד מדי יום ביומו: קרובי מאושפדים בבידוד בהשוואה לקרובי מאושפדים שאינם בבידוד

ניתוח נתיבים למערך הקשרים בין אשפוז בבידוד, תפיסת חומרת המחלה ורמת הדחק של קרובי משפחה של מטופלים מאושפדים

תפיסת חומרת המחלה הסבירה 13% מהשונות בקשר בין אשפוז בבידוד לבין רמת הדחק בקרב קרובי המשפחה

מגבלות המחקר

- לא נדלה מידע לגבי המטופלים: מחלות הרקע, חומרת מחלתם, משך האשפוז.
- המחקר בוצע במרכז רפואי אחד.

מסקנות

- רמת הדחק ותפיסת חומרת המחלה בקרב קרובי משפחה של קשישים המאושפדים בבידוד גבוהות יותר מאלה שדווחו בקרב קרובי משפחה של קשישים המאושפדים שלא בבידוד.
- ניכרת חשיבות למודעות הצוות המטפל להשפעת הבידוד על קרובי המשפחה.
- תקשורת טובה, הסבר על עמידות חיידקים לאנטיביוטיקה ועל דרכי ההדבקה, עשויים להפחית את רמת הדחק ולשפר את איכות החיים של המטופל ובני משפחתו.
- ממצאי המחקר רלוונטיים גם להשפעת בידוד עקב מחלות ויראליות (COVID-19), שחפת וזיהומים פטרייתיים.
- כאשר בידוד הוא הכרחי לצורך מניעת הדבקה, יש לקצר ככל שניתן את תקופת הבידוד ולעודד ביקורי קרובים בתנאי שהזיהום אינו מסכן אותם.
- יש לאפשר ולעודד תקשורת עם בני המשפחה באמצעים דיגיטליים וקיום שיחות וידאו בשימוש ביישומים כגון וואטס-אפ או זום.

"והצרנו אשר בו הנגע ... כל ימי אשר הנגע בו יטמא - טמא הוא, בדד יושב מחוץ למחנה מושבו".
ויקרא יג, מה-מו